

50058303 : สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม

คำสำคัญ : ลานพื้นที่ว่างถึงสาธารณะของชุมชนเมือง/พื้นที่ว่างของศูนย์การค้า/ไลฟ์สไตล์ เซ็นเตอร์

เกษรวิช พ่วงเพิ่ม : ลานพื้นที่ว่างส่วนกลางของศูนย์การค้าระดับชุมชน และความเป็นพื้นที่ถึงสาธารณะของชุมชนเมือง กรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาลานพื้นที่ว่างส่วนกลางของศูนย์การค้าเดอะคริสตัลและศูนย์การค้าดิเอสพลานาด กรุงเทพมหานคร.

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ: อ.ดร.สินีนารถ ศุกลรัตน์เมธี. 160 หน้า.

การขาดแคลนพื้นที่ว่างเพื่อสาธารณะประโยชน์ที่มีคุณภาพในย่านธุรกิจเป็นปัญหาสำคัญของงานวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมตลอดมา เนื่องจากข้อจำกัดในด้านพื้นที่ และราคาที่ดินที่สูงของย่านธุรกิจ ปัจจุบันศูนย์การค้าเป็นทั้งศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การบริการ และศูนย์รวมกิจกรรมต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร ลานพื้นที่ว่างภายในศูนย์การค้าจึงเป็นแหล่งรวมคนและรองรับกิจกรรมต่างๆ ของเมืองและย่านอันเป็นที่ตั้งของศูนย์การค้าเหล่านั้นด้วย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาความเป็นพื้นที่ถึงสาธารณะของชุมชนเมืองของลานพื้นที่ว่างส่วนกลางของศูนย์การค้าระดับชุมชน(ไลฟ์สไตล์เซ็นเตอร์) โดยทำการเปรียบเทียบ 2 กรณีศึกษา คือลานพื้นที่ว่างส่วนกลางแบบปิดภายในอาคารของศูนย์การค้า ดิ เอสพลานาดที่มีลักษณะทางกายภาพแบบ โมเดิร์น และลานพื้นที่ว่างส่วนกลางแบบเปิดโล่งภายนอกอาคารของศูนย์การค้าเดอะคริสตัล ซึ่งออกแบบโดยคำนึงถึงสัดส่วนมนุษย์และบรรยากาศการเดินเท้า ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจเก็บข้อมูล สังเกตการณ์ จดบันทึก และทำแบบสอบถาม เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพ พฤติกรรมการใช้ประโยชน์และทัศนคติของผู้ใช้งานลานพื้นที่ว่างส่วนกลางของศูนย์การค้า

จากผลการศึกษาพบว่าผู้ใช้ศูนย์การค้าไลฟ์สไตล์เซ็นเตอร์ทั้ง 2 รูปแบบมีความต้องการพื้นที่ว่างถึงสาธารณะของชุมชนเมืองในศูนย์การค้า และถ้าศูนย์การค้าให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมของพื้นที่ว่างส่วนกลางเพื่อการพักผ่อนและการทำกิจกรรมทางสังคมสำหรับประชาชนแล้ว พื้นที่เหล่านั้นจะมีบทบาทเป็นพื้นที่ว่างถึงสาธารณะของชุมชนเมืองได้ อย่างไรก็ดี ผลการศึกษาพบว่าการออกแบบโดยคำนึงถึงสัดส่วนมนุษย์และบรรยากาศการเดินเท้านั้นส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมทางสังคมภายในลานพื้นที่ว่างมากขึ้นนอกเหนือจากกิจกรรมการซื้อขาย โดยบรรยากาศดังกล่าวยังทำให้ผู้ใช้งานรู้สึกผ่อนคลาย และใช้เวลาในลานพื้นที่ว่างส่วนกลางนานขึ้นบ่อยครั้งขึ้น

ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากรปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

50058303 : MAJOR : URBAN AND ENVIRONMENTAL PLANNING

KEY WORD : SEMI- PUBLIC URBAN SPACE/ PLAZA / COMMUNITY MALL/ LIFESTYLE CENTER

KETAWAT PUANGPERM : COMMUNITY MALL PLAZA AS A SEMI-PUBLIC URBAN SPACE: CASE STUDIES OF CENTRAL PLAZAS AT THE CRYSTAL AND THE ESPLANADE SHOPPING MALLS IN BANGKOK. INDEPENDENT STUDY

ADVISOR: SINEENART SUKOLRATANAMETEE, Ph.D. 160 pp.

A lack of urban public space in commercial area of the city has been a problem in urban planning for along time. Because of high density and cost of land affect the cost for creating urban public space in commercial area by the government. The shopping malls are not places for only buying and selling but they also serve various needs and activities including recreation, relaxation, and socialization. Plaza of a Lifestyle shopping center has potential to support all activities as a semi public urban space.

The study compares 2 case studies. The Esplanade mall's indoor plazas are in the temperature- controlled building with a modern- style decoration. The Crystal mall's outdoor plazas are ornamented with a beautiful scene of landscape, sidewalk, shading, fountain, pond, trees, flowers and street furniture to create main street lifestyle. The physical survey and observation of both case studies along with a survey of users' points of view or opinions were employed to collect data. The study investigated the customers' need of semi- public urban space in lifestyle center. In addition, it examined whether different of physical designs affect activities and opinions of the users.

The study shows that the customers of lifestyle center in both cases need the semi- public urban space in shopping mall either indoor or outdoor plaza, The quality of the physical space is the main reason to support all activities in the plaza of the shopping mall. This reason enhances the quality of the space inside the shopping mall. It creates a valuable space for social activities that is not only for the business benefit but also creates good image and good atmosphere of the shopping mall. The study also shows that well organized physical environment of open-air plaza in Lifestyle center can create more relax feeling, frequency and duration of activities in the plaza. Finally, the open-air plaza in Lifestyle center also becomes the green open space for the city that is owned and operated by private sector.

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณความอดทน สติ และความกล้าหาญที่จะยอมรับความผิดพลาด ความเสียใจ ความเสียสละ ความใส่ใจ แรงบันดาลใจและความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้าที่จะผลิตงานเขียนให้ดีที่สุด แม้จะต้องใช้เวลายาวนาน แต่ก็คุ้มค่าในการรอคอยเพราะเป็นงานที่ข้าพเจ้าตั้งใจถนัดถื่นจากความ คิด ประสพการณ์ และจิตวิญญาณอย่างที่ข้าพเจ้าอยากทำอย่างแท้จริง

ขอขอบคุณคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และคณะอาจารย์ทุกท่านที่เปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าได้ใช้เวลาในการศึกษาอย่างเต็มที่ควบคู่กับการทำงานประจำหารายได้เลี้ยงชีพ ทำให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้ทั้งทางด้านวิชาการและได้รู้จักตนเองอย่างแท้จริง

ขอขอบคุณอาจารย์สินีนารถ สุกถรัตน์เมธี อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ให้อิสระเปิดกว้าง แก่ข้าพเจ้าอย่างเต็มที่ ในการคิด การตัดสินใจ การทำงานอย่างที่ข้าพเจ้าที่ต้องการนำเสนออย่างแท้จริง อาจารย์เป็นผู้ที่ช่วยให้ข้าพเจ้าสามารถเรียบเรียงความคิด แรงบันดาลใจมากมายในตัว ข้าพเจ้า ถ่ายทอดออกมาได้อย่างเป็นระบบ มีระเบียบแบบแผน พร้อมทั้งอดทน เชื่อใจ ให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ และให้กำลังใจจนงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ดี

ขอขอบคุณอาจารย์พรพจน์ สุขเกษม และอาจารย์ธนะ จีระพิวัฒน์ สำหรับคำแนะนำเพิ่มเติมที่ทำให้งานวิจัยนี้สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ บิดา มารดา ของข้าพเจ้าที่อดทนรอคอยข้าพเจ้ารับปริญญาหมาบัณฑิต แต่ไม่เคยกดดันและทำให้ข้าพเจ้าอึดอัด เข้าใจและให้อิสระแก่ข้าพเจ้าอย่างเต็มที่ในการคิด การตัดสินใจ การเลือกใช้ชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งที่ยอดเยี่ยมที่สุดที่ข้าพเจ้าได้รับจากครอบครัวอันประเสริฐนี้